

tilstede. — Jeg antager saaledes, at det for en Deel vil være en mindre tydelig Opfattelse af Forholdene, som vil medføre, at man vil nære nogen Betænkelighed ved at gaae ind paa det subsidiaire Forslag til § 1, det subsidiaire Forslag, som jeg, naar jeg stiller mig paa den ærede Forslagsstillers Standpunkt, troer maa siges fuldstændig at fyldestgjøre hans Tanke og at fyldestgjøre denne Tanke langt bedre og langt mere efter hans eget Duffe, end det vilde blive Tilfældet, hvis Thinget vilde gaae ind paa at slutte sig til hans principale Forslag. — Den ærede Ordfører har iøvrigt ogsaa i et Par andre Punkter, troer jeg, gjort sig skyldig i en ikke ganske rigtig Opfattelse af Forholdet. Som jeg forstod ham, omtalte han saaledes f. Ex., at Forholdet var det, at de frivillige Interessenter maatte finde sig i at bære en lidt højere Præmie end den, som de kunde have sluppet med, dersom de pligtige Interessenter ikke havde været tilstede (Madvig: For Fremtiden!). Sa, jeg forstod unægtelig den ærede Ordfører saaledes, som om han troede, at det allerede var det factiff tilstedeværende Forhold. Men det hverken er det factiff tilstedeværende Forhold eller vil blive Forholdet, efter hvad der tilsigtes ved den foreslaaede Lov. Ved denne tilsigtes der aldeles ikke paa den omtalte Maade at ville bebyrde de Frivillige med Nogetsomhelst, der kun vedkommer de Pligtige. Hvad der engang i denne Retning maatte kunne skee, er Noget, der først vil vise sig i en fjern Fremtid, og det vil derhos kun blive muligt, at det vil komme til at vise sig, forsaavidt man vil holde Fondene særskilt; kun forsaavidt vil man nemlig i en fjern Fremtid kunne komme til at see, hvorvidt den ene Fond er bleven angreben i en langt større Udstrækning end den anden.

Men det forholde sig nu, som det vil, med Hensyn til det Standpunkt, som man troer at burde indtage ligeoverfor de Villighedskrav, som jeg troer, at man ikke vil kunne misfjende, at der er tilstede hos Interessenterne i de Anstalter, om hvis Afslutning der nu er Tale, til ogsaa fremtidig at faae disses Fonds særskilt behandlede —, saa er der dog, som jeg før antydede, et Synspunkt, fra hvil-

ket jeg troer, at det maa siges at være i allerhøieste Grad usseligt, at det subsidiaire Forslag bliver vedtaget, aldeles uafhængig af det Spørgsmaal, om og hvorledes den nye Anstalt bliver oprettet eller ikke. Hvad der har været en Ulykke for vore hidtil bestaaende Anstalter, og hvad jeg befrygter ogsaa vil kunne blive en Ulykke for den fremtidige Anstalt med, er dette, at man aldrig med tilstrækkelig Opmærksomhed har fulgt disse Anstalters Udviklingsgang. Man har, støttende sig paa meer eller mindre klare, paa mere eller mindre fuldstændige, paa meer eller mindre hypotetiske Undersøgelser, i lang Tid beroliget sig med, at Forholdet var glimrende, indtil Virkeligheden saa endelig engang er kommen frem. Det har hidtil viist sig, at den saa altid var overmaade langt fra at være det. Dette vilde slet ikke have kunnet finde Sted, men man vilde have været nødsaget, have været tvungen til at faae Dinene op, dersom man havde indført ved alle disse Anstalter principmæssig at foretage en fuldstændig Afslutning efter et vist Tidsrum. Det skulde man have gjort. Man skulde efter et vist Aaremaal have afsluttet, ligegyldig om man havde den ringeste Tanke om at forandre Noget i Anstaltens Plan eller i dens Tarif, eller om iøvrigt at gjøre nogensomhelst Ændring, blot som en nødvendig Veie at slaae ind paa for at faae Spørgsmaalet om Anstaltens egentlige Stilling klar. Havde vi f. Ex. afsluttet hvert 20de eller hvert 15de Aar og saa taget de afsluttede særlige Afdelinger og fulgt hver af dem, da vilde det snart være kommet til at vise sig, hvorvidt der virkelig var et Overflud tilstede, eller hvorvidt der var virkelig Tab eller Gevinst forbundet med at fortsætte Forretningen usforandret paa det tidligere Grundlag. Men man har hidtil sammenkastet Alt, fra det Væbste til det Næste, og man vil nu vedblive dermed og vil derved gjøre sig det næsten umuligt at komme til klart at see, hvorledes Forholdet virkelig er. Det vil jeg dog gjøre opmærksom paa, at der er overordentlig mange Tvivl, som endnu stedse kunne gjøres gjældende imod den Art af Døggørelser, der har fundet Sted. Jeg har ogsaa gjort mig bekendt med den overdentlig interessante foreløbige Beret-